

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/180/2017
Identifikačné číslo spisu:	1409206190
Dátum vydania rozhodnutia:	20.12.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Bajánková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:1409206190.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu V. X., bývajúceho v A., B. č. 2, obmedzeného v spôsobilosti na právne úkony, zastúpeného opatrovníčkou PhDr. Jitkou Grúňovou, bývajúcou v Bratislave, Sokolíkova č. 2, proti žalovanému Doc. JUDr. C. X., CSc., bývajúcemu v Bratislave, Hanulova č. 3, o zákaz styku a upustenie od akéhokoľvek kontaktu žalovaného so žalobcom, vedenom na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 13 P 140/2009, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 28. júna 2016 sp. zn. 11 CoP 368/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava IV (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 16. apríla 2015 č. k. 13 P 140/2009-366 žalovanému zakázal styk a akýkoľvek kontakt so žalobcom obmedzeným v spôsobilosti na právne úkony, žalovanému uložil povinnosť zaplatiť trovy znaleckého dokazovania v sume 649,84 € na účet súdu prvej inštancie do 30 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku a žalobcovi náhradu trov nepriznal. Súd prvej inštancie, aplikujúc § 11 a § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, vychádzal pri svojom rozhodovaní z doplneného a vykonaného dokazovania, prihliadol na zdravotný stav žalobcu a zdravotný stav žalovaného (opakovane konštatovaný znalkyňou v dvoch znaleckých posudkoch, ktoré vypracovala v konaní sp. zn. 13 Ps 8/2007 a sp. zn. 13 P 140/2009), pričom mal za preukázané, že je v záujme zabezpečenia ďalšieho riadneho zdravého a pokojného života žalobcu, ktorý je obmedzený v spôsobilosti na právne úkony, aby sa s ním žalovaný zatiaľ nestretával, a aby so žalobcom nemal žiadny kontakt.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovaného rozsudkom z 28. júna 2016 sp. zn. 11 CoP 368/2015 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny (§ 219 ods. 1 O.s.p.) a žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Odvolací súd sa stotožnil so záverom vysloveným v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie. Podľa odvolacieho súdu súd prvej inštancie

v danej veci správne posudzoval konanie žalovaného a toto vyhodnocoval vo vzťahu k osobe žalobcu, ktorej súd aj vzhľadom na nepriaznivý zdravotný stav, stanovenú diagnózu, najmä potrebu stability psychického stavu je povinný poskytnúť zvýšenú ochranu, pričom prostriedok ochrany tým, že ide o návrhové konanie, v ktorom je súd viazaný uplatneným návrhom, správne posúdil v zmysle § 11 a § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

3. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z § 420 písm. f/ zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“), t. j. že súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Žalovaný namietal, že odvolací súd konal bez toho, aby znova vypočul strany sporu. Podľa žalovaného súdy nerozhodli v súlade so zákonom, vrátane zmluvných dokumentov medzinárodného práva, ktorými je Slovenská republika viazaná, najmä ak v odvolacom konaní nevypočuli žalovanú stranu k dôvodom odvolania (žalovaný tvrdil, že v odvolacom konaní nemal možnosť zaujať stanovisko k skutočnostiam, o ktoré opiera svoj návrh žalobca). Žalovaný ďalej namietal, že odvolací súd neprihliadol na ním navrhnuté dôkazy a tvrdenia a vykonané dôkazy nesprávne vyhodnotil. Žalobca navrhol, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (konkrétne žalovaný žiadal, aby odvolací súd nariadil súdu prvej inštancie doplniť dokazovanie jednak o skutočnosti uvedené v dovolaní a ďalej tiež o dôkazy, ktoré bude špecifikovať neskôr).

4. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu požiadal dovolací súd, aby dovolanie žalovaného odmietol podľa § 447 C.s.p.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 písm. a/ C.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ C.s.p.). Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá C.s.p.) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

6. V zmysle § 419 C.s.p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 C.s.p.

7. Dovolací súd je viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 C.s.p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (pozri § 428 C.s.p.). Dovolanie prípustné podľa § 420 C.s.p. možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C.s.p.).

8. V danom prípade žalovaný uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p., podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (pozri napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.

zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

10. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a máriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

11. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom konaní, potom už „postupom súdu“ vôbec nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (1 ECdo 10/2014, 3 Cdo 146/2013).

12. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu treba pojem „procesný postup“ súdu vykladať takto aj za právnej úpravy účinnnej od 1. júla 2016.

13. Žalovaný vyvodzoval procesnú vadu zmätočnosti uvedenú v § 420 písm. f/ C.s.p. zo skutočnosti, že odvolací súd konal bez toho, aby znova vypočul strany sporu (najmä žalovaného k dôvodom odvolania). Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje na § 214 ods. 1 O.s.p., ktorý bol platný a účinný v čase rozhodovania odvolacieho súdu a podľa ktorého na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie vždy, ak a/ je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania a je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, c/ ide o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania, d/ to vyžaduje dôležitý verejný záujem. V ostatných prípadoch možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.).

14. Z dikcie ustanovenia § 214 ods. 1 O.s.p. vyplýva, že na prejednanie odvolania, ktoré smeruje proti rozhodnutiu vo veci samej, musí predseda senátu nariadiť pojednávanie vždy, okrem iného aj vtedy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie. Či je v konkrétnom prípade nevyhnutné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, je však vecou úvahy odvolacieho súdu a nie účastníkov konania. Keďže v danom prípade odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie náležitým spôsobom zistil skutkový stav veci, a preto nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 214 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) a neboli dané ani podmienky podľa § 214 ods. 1 písm. b/ až d/ O.s.p., rozhodnutie vo veci bez nariadenia pojednávania je postupom, ktorý je v súlade so zákonom (§ 214 O.s.p.). Postupom odvolacieho súdu, ktorý sa neprieči zákonu, preto nemohlo dôjsť k porušeniu práva žalovaného na spravodlivý proces. Námietka žalovaného, že namietaným postupom odvolacieho súdu došlo k procesnej vade v zmysle § 420 písm. f/ CSP, je preto neopodstatnená.

15. Najvyšší súd už podľa predchádzajúcej právnej úpravy dospel k záveru, že dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (a v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ OSP zakladajúcim prípustnosť dovolania) nebolo podľa predchádzajúcej právnej úpravy nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (R 37/1993, R 125/1999, R 42/1993 a 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012). Podľa právneho názoru dovolacieho súdu ani po novej právnej úprave civilného sporového konania, ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2016, nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu.

16. Vzhľadom na uvedené najvyšší súd dovolanie žalovaného ako procesne neprípustné odmietol (§ 447 písm. c/ C.s.p.).

17. Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.